

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*

Wersja
03.00

Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018
Data pierwszego wydania: 05.06.2002

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1 Identyfikator produktu

Nazwa handlowa : aspirmatic®

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowanie substancji/mieszaniny : Mieszanina do dezynfekcji i czyszczenia systemów odsysania przeznaczonych do płukania jamy ustnej oraz umywalek w gabinetach stomatologicznych.

Zastosowania odradzane : Produkt przeznaczony wyłącznie do użytku zawodowego.

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent, dostawca : Schülke & Mayr GmbH
Robert-Koch-Str. 2

22851 Norderstedt
Niemcy
Numer telefonu: +49 (0)40/ 52100-0
Telefaks: +49 (0)40/ 52100318
mail@schuelke.com
www.schuelke.com

Dostawca : Schulke Polska Sp. z o.o.
Al. Jerozolimskie 132

02-305 Warszawa
Polska
Numer telefonu: +48 22 11 60 700
Telefaks: +48 22 11 60 701
schulke.polska@schuelke.com
www.schuelke.com

Adres e-mail osoby odpowiedzialnej za SDS/Osoba odpowiedzialna : Application Department
+49 (0)40/ 521 00 666
AD@schuelke.com

Numer telefonu: +48 22 11 60 700
ReachPolska.SM@schuelke.com

1.4 Numer telefonu alarmowego

Numer telefonu alarmowego : Informacja Toksykologiczna 22 618 77 10
Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej 42 631 47 24
Numer telefonu alarmowego : +48 22 11 60 700 (pn-pt 8.00 - 16.00)

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Klasyfikacja (ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1272/2008)

Działanie żrące na skórę, Podkategoria H314: Powoduje poważne oparzenia skóry oraz

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

1B	uszkodzenia oczu.
Poważne uszkodzenie oczu, Kategoria 1	H318: Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
Zagrożenie długotrwałe (przewlekłe) dla środowiska wodnego, Kategoria 1	H410: Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

2.2 Elementy oznakowania**Oznakowanie (ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1272/2008)**

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia :

Hasło ostrzegawcze : Niebezpieczeństwo

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia :

H314 Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu.
H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności :

Zapobieganie:

P273 Unikać uwolnienia do środowiska.
P280 Stosować rękawice ochronne/ odzież ochronną/ ochronę oczu/ ochronę twarzy.

Reagowanie:

P301 + P330 + P331 W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: wypłukać usta. NIE wywoływać wymiotów.
P303 + P361 + P353 W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ (lub z włosami): Natychmiast zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody lub prysznicem.
P305 + P351 + P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.
P310 Natychmiast skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ/ lekarzem.

Likwidacja (or utylizacja) odpadów:

P501 Zawartość/ pojemnik usuwać do autoryzowanej spalarni.

2.3 Inne zagrożenia

Ta substancja/mieszanka nie zawiera składników uważanych albo za trwałe, podlegające bioakumulacji i toksyczne, albo bardzo trwałe i podlegające bardzo silnej bioakumulacji (vPvB) na poziomie 0,1% bądź powyżej.
Brak szczególnych zagrożeń.

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach**3.2 Mieszaniny**

Charakter chemiczny : Roztwór następujących substancji z nieklasyfikowanymi jako stwarzające zagrożenie dodatkami.

Składniki

Nazwa Chemiczna	Nr CAS Nr WE Numer indeksowy Numer rejestracji	Klasyfikacja	Stężenie (% w/w)
Chlorek dioktylodimetyloamoniowy	5538-94-3 226-901-0 - - - 01-2120767055-53-XXXX	Acute Tox. 3; H301 Acute Tox. 2; H310 Skin Corr. 1B; H314 Eye Dam. 1; H318 Aquatic Acute 1; H400; M = 1 Aquatic Chronic 1; H410; M = 10	>= 5 - < 10
etanol	64-17-5 200-578-6 603-002-00-5 01-2119457610-43-XXXX	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319	>= 1 - < 10
Alkoksylowany alkohol	68551-13-3 - - - - - - - - -	Aquatic Acute 1; H400; M = 1	>= 0,25 - < 1

Wyjaśnienia skrótów znajdują się w sekcji 16.

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy**4.1 Opis środków pierwszej pomocy**

Zalecenia ogólne : Natychmiast zdjąć skażone ubranie.

W przypadku wdychania : Jeśli objawy utrzymują się, wezwać lekarza.

W przypadku kontaktu ze skórą : Natychmiast zmyć dużą ilością wody.
Jeśli objawy utrzymują się, wezwać lekarza.

W przypadku kontaktu z oczami : W przypadku kontaktu z oczami usunąć szkła kontaktowe i natychmiast wypłukać oczy dużą ilością wody, również pod powiekami, przez co najmniej 15 minut.
Uzyskać pomoc lekarską.

W przypadku połknięcia : NIE prowokować wymiotów.
Pić wodę jako środek rozcieńczający.
Jeśli objawy utrzymują się, wezwać lekarza.

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*

Wersja
03.00

Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018
Data pierwszego wydania: 05.06.2002

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Objawy : Leczenie objawowe.

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Leczenie : Dla uzyskania specjalistycznej porady lekarze powinni skontaktować się z Centrum Informacji o Zatruciach.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1 Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze : Suchy proszek gaśniczy
Piana gaśnicza
Strumień rozpylonej wody
Dwutlenek węgla (CO₂)

Niewłaściwe środki gaśnicze : NIE STOSOWAĆ prądów wodnych.

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Zagrożenia szczególne w czasie gaszenia pożaru : Brak dostępnej informacji.

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Specjalne wyposażenie ochronne dla strażaków : W razie pożaru założyć aparat oddechowy z zamkniętym obiegiem powietrza.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1 Indywidualne środki ostrożności wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Indywidualne środki ostrożności. : Zwiększone zagrożenie poślizgiem w obecności rozlanego produktu.
Użyć środków ochrony osobistej.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska : Nie dopuścić do wsiąkania w glebę.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Metody oczyszczania : Zebrać razem z materiałem wchłaniającym (np. ścierka, włóknina).
Wchłonać w obojętny materiał absorpcyjny (np. piasek, żel krzemionkowy, pochłaniacz kwasów, pochłaniacz uniwersalny, trociny).

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Patrz w Sekcji 8 + 13

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie**7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania**

- Sposoby bezpiecznego postępowania : Przygotować roztwór roboczy zgodnie z informacjami na opakowaniu i/lub w instrukcji użytkowania.
- Wytyczne ochrony przeciwpożarowej : Brak specjalnych wymagań dotyczących środków ochrony przeciwpożarowej.
- Środki higieny : Przechowywać z dala od żywności i napojów.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

- Wymagania względem pomieszczeń i pojemników magazynowych : Zaleca się przechowywanie w temperaturze: 5 - 25 °C
- Inne informacje o warunkach przechowywania : Przechowywać z dala od źródeł ciepła. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.
- Wytyczne składowania : Brak materiałów, które muszą być szczególnie brane pod uwagę.

7.3 Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

- Specyficzne zastosowania : Nie dotyczy

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej**8.1 Parametry dotyczące kontroli****Granice narażenia zawodowego**

Składniki	Nr CAS	Typ wartości (Droga narażenia)	Parametry dotyczące kontroli	Podstawa
etanol	64-17-5	NDS	1.900 mg/m ³	PL NDS

Pochodny niepowodujący efektów poziom (DNEL) zgodnie z Rozporządzeniem WE 1907/2006:

Nazwa substancji	Końcowe przeznaczenie	Droga narażenia	Potencjalne skutki zdrowotne	Wartość
Chlorek dioktylodimetyloamoniowy	Pracownicy	Wdychanie	Długotrwałe - skutki układowe	18,79 mg/m ³
	Pracownicy	Skórnice	Długotrwałe - skutki układowe	2,67 mg/kg
etanol	Pracownicy	Wdychanie	Ostre - skutki miejscowe	1900 mg/m ³
	Pracownicy	Kontakt ze skórą	Długotrwałe - skutki układowe	343 mg/kg
	Pracownicy	Wdychanie	Długotrwałe - skutki układowe	950 mg/m ³

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Przewidywane stężenie niepowodujące zmian w środowisku (PNEC) zgodnie z Rozporządzeniem WE 1907/2006:

Nazwa substancji	Środowisko	Wartość
Chlorek dioktylodimetyloamoniowy	Woda słodka	0,001 mg/l
	Woda morską	0,00001 mg/l
	Instalacja oczyszczania ścieków	0,5 mg/l
etanol	Woda słodka	0,96 mg/l
	Woda morską	0,79 mg/l
	Osad wody słodkiej	3,6 mg/kg
	Gleba	0,63 mg/kg
	Osad morską	2,9 mg/kg
	Instalacja oczyszczania ścieków	580 mg/l

8.2 Kontrola narażenia**Środki ochrony indywidualnej.**

Ochrona oczu : okulary ochronne z bocznymi osłonami zgodne z EN 166

Ochrona rąk
Dyrektywa : Wybrane rękawice ochronne muszą spełniać specyfikację rozporządzenia wspólnotowego (UE) 2016/425 i normy pochodnej EN 374.

Uwagi : Ochrona przed rozpryskami: jednorazowe rękawice z gumy nitylowej np. Dermatril (Grubość: 0,11 mm) produkowane przez KCL lub rękawice innych producentów dające tę samą ochronę. Kontakt długotrwały: rękawice z gumy nitylowej, np. Camatril (czas przebicia >480 min., Grubość: 0,40 mm) lub rękawice z gumy butylowej np. Butoject (czas przebicia >480 min., Grubość: 0,70 mm) produkowane przez KCL lub rękawice innych producentów dające tę samą ochronę.

Ochrona skóry i ciała : Kombinezon roboczy lub płaszcz laboratoryjny.

Ochrona dróg oddechowych : W warunkach normalnych nie jest wymagany osobisty sprzęt do oddychania.

Środki ochrony : Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne**9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych**

Wygląd : ciecz

Barwa : niebieski

Zapach : charakterystyczny

Próg zapachu : nie określono

pH : 6,5 - 7,5 (20 °C)
Stężenie: 100 %

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*

Wersja
03.00

Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018
Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Temperatura topnienia/krzepnięcia	:	ok. 0 °C
Temperatura rozkładu	:	Nie dotyczy
Temperatura wrzenia/Zakres temperatur wrzenia	:	ok. 100 °C
Temperatura zapłonu	:	Nie dotyczy
Szybkość parowania	:	Nie oznaczono.
Palność (ciała stałego, gazu)	:	Nie dotyczy
Górna granica wybuchowości / Górna granica palności	:	Brak dostępnych danych
Dolna granica wybuchowości / Dolna granica palności	:	Brak dostępnych danych
Prężność par	:	Nie oznaczono.
Gęstość par	:	Nie oznaczono.
Gęstość względna	:	ok. 0,99 g/cm ³ (20 °C)
Rozpuszczalność	:	
Rozpuszczalność w wodzie	:	w każdej proporcji (20 °C)
Współczynnik podziału: n-oktanol/woda	:	Nie dotyczy
Temperatura samozapłonu	:	Brak dostępnych danych
Lepkość	:	
Lepkość dynamiczna	:	Nie oznaczono.
Właściwości wybuchowe	:	Brak dostępnych danych
Właściwości utleniające	:	Brak dostępnych danych

9.2 Inne informacje

Brak dostępnych danych

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1 Reaktywność

Nie są znane niebezpieczne reakcje w warunkach normalnego stosowania.

10.2 Stabilność chemiczna

Produkt jest stabilny chemicznie.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Niebezpieczne reakcje : Brak możliwych do przewidzenia.

10.4 Warunki, których należy unikać

Warunki, których należy unikać : Chronić przed mrozem, ciepłem i światłem słonecznym.

10.5 Materiały niezgodne

Czynniki, których należy unikać : Brak możliwych do przewidzenia.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

Brak możliwych do przewidzenia.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne**11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych****Toksyczność ostra****Produkt:**Toksyczność ostra - droga pokarmowa : Oszacowana toksyczność ostra: > 2.000 mg/kg
Metoda: Metoda obliczeniowaToksyczność ostra - po naniesieniu na skórę : Oszacowana toksyczność ostra: > 2.000 mg/kg
Metoda: Metoda obliczeniowa**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**Toksyczność ostra - droga pokarmowa : LD50 (Szczur): 238 mg/kg
Metoda: Dyrektywa ds. testów 401 OECD
Ocena: Działa toksycznie po połyknięciu.
Uwagi: Dane toksykologiczne zostały zaczerpnięte z informacji o produktach charakteryzujących się podobnym składem.

Toksyczność ostra - przez drogi oddechowe : Uwagi: Brak dostępnych danych

Toksyczność ostra - po naniesieniu na skórę : LD50 (Królik, samce i samice): 191 mg/kg
Metoda: Dyrektywa ds. testów 434 OECD
Ocena: Grozi śmiercią w kontakcie ze skórą.**etanol:**

Toksyczność ostra - droga pokarmowa : LD50 (Mysz): 8.300 mg/kg

Toksyczność ostra - przez drogi oddechowe : LC50 (Mysz): 39 mg/l
Czas ekspozycji: 4 h
Atmosfera badawcza: para

Toksyczność ostra - po

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

|| naniesieniu na skórę

Alkoksylowany alkohol:|| Toksyczność ostra - droga : (Szczur): > 5.000 mg/kg
pokarmowa|| Toksyczność ostra - przez : Uwagi: Brak dostępnych danych
drogi oddechowe|| Toksyczność ostra - po : Uwagi: Brak dostępnych danych
naniesieniu na skórę**Działanie żrące/drażniące na skórę****Produkt:**

Uwagi : Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu.

Składniki:**Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**|| Gatunek : Królik
|| Czas ekspozycji : 3 min
|| Metoda : Dyrektywa ds. testów 404 OECD
|| Wynik : Produkt żrący po 3 minutach do 1 godziny narażenia
|| GLP, Dobra praktyka : tak
laboratoryjna**etanol:**|| Gatunek : Królik
|| Metoda : Dyrektywa ds. testów 404 OECD
|| Wynik : Brak działania drażniącego na skórę**Alkoksylowany alkohol:**|| Gatunek : Królik
|| Wynik : lekkie podrażnienie**Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy****Produkt:**

Uwagi : Powoduje poważne uszkodzenie oczu.

Składniki:**Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**|| Gatunek : Królik
|| Czas ekspozycji : 1 s
|| Metoda : Dyrektywa ds. testów 405 OECD
|| Wynik : Produkt żrący
|| GLP, Dobra praktyka : tak
laboratoryjna
|| Uwagi : Dane toksykologiczne zostały zaczerpnięte z informacji o

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

|| produktach charakteryzujących się podobnym składem.

etanol:

|| Metoda : Dyrektywa ds. testów 405 OECD
 || Wynik : Działanie drażniące na oczy

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

|| Uwagi : Brak dostępnych danych

etanol:

|| Rodzaj badania : Test maksymizacyjny
 || Gatunek : Świnka morska
 || Metoda : Dyrektywa ds. testów 406 OECD
 || Wynik : Nie powoduje uczulenia u zwierząt laboratoryjnych.

Alkoksylowany alkohol:

|| Uwagi : Brak dostępnych danych

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

|| Genotoksyczność in vitro : Rodzaj badania: Test Ames
 System testowy: Salmonella typhimurium
 Aktywacja metaboliczna: Aktywacja metaboliczna
 Metoda: Dyrektywa ds. testów 471 OECD
 Wynik: Niemutageny
 GLP, Dobra praktyka laboratoryjna: tak
 Uwagi: Dane toksykologiczne zostały zaczerpnięte z informacji o produktach charakteryzujących się podobnym składem.

|| Działanie mutagenne na komórki rozrodcze- Ocena : Nie jest mutageny według testów Ames.

etanol:

|| Genotoksyczność in vitro : Rodzaj badania: Badanie mutagenności na bakteriiach (test Ames)
 System testowy: Salmonella typhimurium
 Aktywacja metaboliczna: z lub bez aktywacji metabolicznej
 Metoda: Dyrektywa ds. testów 471 OECD
 Wynik: Nie jest mutageny według testów Ames.

|| Genotoksyczność in vivo : Wynik: Niemutageny

|| Działanie mutagenne na komórki rozrodcze- Ocena : Badania kultur bakteryjnych lub komórek zwierzęcych nie wykazały skutków mutagennych.

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

||

Alkoksylowany alkohol:|| Działanie mutagenne na : Brak dostępnych danych
komórki rozrodcze- Ocena**Rakotwórczość****Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**|| Gatunek : Mysz, samce i samice
Sposób podania dawki : Doustnie
Dawka : 0-100-500-1000 Części na milion
Częstotliwość zabiegów : täglich
NOAEL : 76,3 mg/kg wagi ciała/dzień
Metoda : Dyrektywa ds. testów 451 OECD
GLP, Dobra praktyka : tak
laboratoryjna
Uwagi : Dane toksykologiczne zostały zaczerpnięte z informacji o produktach charakteryzujących się podobnym składem.

|| Rakotwórczość - Ocena : W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

etanol:

|| Rakotwórczość - Ocena : Nie wykazał skutków rakotwórczych w doświadczeniach na zwierzętach.

Alkoksylowany alkohol:

|| Rakotwórczość - Ocena : Brak dostępnych danych

Szkodliwe działanie na rozrodczość**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**|| Działanie na płodność : Gatunek: Szczur, samce i samice
Sposób podania dawki: Połknięcie
Dawka: 0-300-750-1500 Części na milion
Metoda: Dyrektywa ds. testów 416 OECD
Wynik: Nie stwierdzono żadnego oddziaływania ani na płodność ani na rozwój wczesnoembrionalny.
Uwagi: Dane toksykologiczne zostały zaczerpnięte z informacji o produktach charakteryzujących się podobnym składem.|| Szkodliwe działanie na : W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są
rozrodczość - Ocena : spełnione.
W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są
spełnione.**etanol:**

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Wpływ na rozwój płodu	:	Gatunek: Szczur Sposób podania dawki: Doustnie Ogólna toksyczność u matek: NOAEL: 2.000 mg/kg wagi ciała
Szkodliwe działanie na rozrodczość - Ocena	:	Eksperymenty na zwierzętach wykazały ryzyko upośledzenia płodności jedynie po stosowaniu bardzo dużych dawek substancji. Doświadczenia ze zwierzętami wykazały efekty mutagenne i teratogenne.

Alkoksylowany alkohol:

Szkodliwe działanie na rozrodczość - Ocena	:	Brak dostępnych danych Brak dostępnych danych
--	---	--

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

etanol:

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

Alkoksylowany alkohol:

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

etanol:

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

Alkoksylowany alkohol:

Uwagi	:	Brak dostępnych danych
-------	---	------------------------

Toksyczność dawki powtórzonej**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Gatunek	:	Szczur, samce i samice
NOAEL	:	37 mg/kg
Sposób podania dawki	:	Doustnie
Czas ekspozycji	:	13 Tydz.
Dawka	:	0-100-300-600-1000-3000
Metoda	:	Dyrektywa ds. testów 408 OECD

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

|| Uwagi : W oparciu o dane materiałów podobnych.

etanol:

Gatunek	: Szczur
NOAEL	: 1.730 mg/kg
LOAEL	: 3.160 mg/kg
Sposób podania dawki	: Doustnie
Czas ekspozycji	: 90 d

Zagrożenie spowodowane aspiracją

Brak dostępnych danych

Dalsze informacje**Produkt:**

Uwagi : Brak danych o produkcji.

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne**12.1 Toksyczność****Produkt:**

Toksyczność dla mikroorganizmów	: EC50 : 520 mg/l Metoda: OECD 209
---------------------------------	---------------------------------------

Ocena ekotoksykologiczna**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Toksyczność dla ryb	: LC50 (Oncorhynchus mykiss): 0,35 mg/l Czas ekspozycji: 96 h Metoda: Dyrektywa ds. testów 203 OECD
Toksyczność dla dafnii i innych bezkręgowców wodnych	: Uwagi: Brak dostępnych danych
Toksyczność dla glonów/rośliny wodne	: NOEC (Pseudokirchneriella subcapitata (algi zielone)): 0,01 mg/l Czas ekspozycji: 72 h Rodzaj badania: próba statyczna Metoda: Dyrektywa ds. testów 201 OECD GLP, Dobra praktyka laboratoryjna: tak
Współczynnik M (Toksyczność ostrą dla środowiska wodnego)	: 1
Współczynnik M (Przewlekła toksyczność dla środowiska wodnego)	: 10

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

etanol:

Toksyczność dla ryb	:	LC50 (Leuciscus idus (Jaź)): 8.140 mg/l Czas ekspozycji: 48 h
Toksyczność dla dafnii i innych bezkręgowców wodnych	:	EC50 (Daphnia magna (rozwiłitka)): > 5.000 mg/l Czas ekspozycji: 48 h
Toksyczność dla glony/rośliny wodne	:	IC50 (Scenedesmus quadricauda (algi zielone)): > 100 mg/l Czas ekspozycji: 72 h

Alkoksylowany alkohol:

Toksyczność dla ryb	:	LC50 (Oncorhynchus mykiss): 0,61 - 0,75 mg/l Czas ekspozycji: 96 h Rodzaj badania: próba statyczna
Toksyczność dla dafnii i innych bezkręgowców wodnych	:	EC50 (Daphnia magna): 0,17 - 0,25 mg/l Czas ekspozycji: 48 h Rodzaj badania: próba statyczna
Współczynnik M (Toksyczność ostrą dla środowiska wodnego)	:	1
Toksyczność dla mikroorganizmów	:	Uwagi: Brak dostępnych danych

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu**Produkt:**

Biodegradowalność	:	Wynik: Łatwo biodegradowalny. Metoda: OECD 301D / EEC 84/449 C6
Chemiczne zapotrzebowanie na tlen (ChZT)	:	ok. 2.630 mg/l Substancja badana: 1% roztwór

Składniki:**Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Biodegradowalność	:	Wynik: ulega szybkiej biodegradacji Biodegradacja: 73 % Czas ekspozycji: 28 d Metoda: Wytyczne OECD 301 w sprawie prób Uwagi: Nie jest spełnione kryterium okresu 10 dniowego.
-------------------	---	--

etanol:

Biodegradowalność	:	Rodzaj badania: tlenowy(e) Wynik: Łatwo biodegradowalny. Biodegradacja: > 70 % Czas ekspozycji: 5 d Metoda: OECD 301D / EEC 84/449 C6
-------------------	---	---

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Alkoksylowany alkohol:

Biodegradowalność : Wynik: Ulega biodegradacji
Biodegradacja: 29 %
Metoda: Wytyczne OECD 301 C w sprawie prób

12.3 Zdolność do bioakumulacji**Składniki:****Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Bioakumulacja : Uwagi: Bioakumulacja jest nieprawdopodobna.

etanol:

Bioakumulacja : Uwagi: Bioakumulacja mało prawdopodobna.

Współczynnik podziału: n-
oktanol/woda : log Pow: -0,14
Metoda: Wartość obliczona

Alkoksylowany alkohol:

Bioakumulacja : Uwagi: Brak dostępnych danych

12.4 Mobilność w glebie**Składniki:****etanol:**

Mobilność : Uwagi: Brak dostępnych danych

Alkoksylowany alkohol:

Mobilność : Uwagi: Brak dostępnych danych

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB**Produkt:**

Ocena : Ta substancja/mieszanina nie zawiera składników uważanych albo za trwałe, podlegające bioakumulacji i toksyczne, albo bardzo trwałe i podlegające bardzo silnej bioakumulacji (vPvB) na poziomie 0,1% bądź powyżej..

Składniki:**Chlorek dioktylodimetyloamoniowy:**

Ocena : Ta substancja nie jest uważana za utrzymującą się w środowisku, podlegającą bioakumulacji ani toksyczną (PBT)..
Ta substancja nie jest uważana za substancję utrzymującą się w środowisku przez długi czas i ulegającą dużej bioakumulacji (vPvB)..

etanol:

Ocena : Ta substancja nie jest uważana za utrzymującą się w

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

środowisku, podlegającą bioakumulacji ani toksyczną (PBT)..
Ta substancja nie jest uważana za substancję utrzymującą się
w środowisku przez długi czas i ulegającą dużej bioakumulacji
(vPvB)..

12.6 Inne szkodliwe skutki działania**Produkt:**

Dodatkowe informacje
ekologiczne : Nieznane.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami**13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów**

Produkt : Usuwanie produktu zgodnie z określonym kodem EWC
(Europejski Katalog Odpadów).

Zanieczyszczone
opakowanie : Zabrać puste opakowanie do zakładu recyklingu.

Klucz oznaczania odpadów
dla nieużywanego produktu : EWC 070601*

Klucz oznaczania odpadów
dla nieużywanego
produktu(Grupa) : Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania
produktów przemysłu chemii organicznej.

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu**14.1 Numer UN (numer ONZ)**

ADR : UN 1903

IMDG : UN 1903

IATA : UN 1903

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN

ADR : ŚRODEK DEZYNFEKUJĄCY, CIEKŁY, ŻRĄCY, I.N.O.
(Chlorek dioktyldimetyloamoniowy)

IMDG : DISINFECTANT, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S.
(dimethyldioctylammonium chloride)

IATA : Disinfectant, liquid, corrosive, n.o.s.
(dimethyldioctylammonium chloride)

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

ADR : 8

IMDG : 8

IATA : 8

14.4 Grupa pakowania

ADR
Grupa pakowania : III

aspirmatic® Kopia do odczytu!Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Kody klasyfikacji	: C9
Nr. rozpoznawczy	: 80
zagrożenia	
Nalepki	: 8
Kod ograniczeń przewozu przez tunele	: (E)
IMDG	
Grupa pakowania	: III
Nalepki	: 8
EmS Kod	: F-A, S-B
IATA (Ładunek)	
Instrukcja pakowania (transport lotniczy towarowy)	: 856
Instrukcja opakowania (LQ)	: Y841
Grupa pakowania	: III
Nalepki	: Corrosive
IATA (Pasażer)	
Instrukcja pakowania (transport lotniczy pasażerski)	: 852
Instrukcja opakowania (LQ)	: Y841
Grupa pakowania	: III
Nalepki	: Corrosive

14.5 Zagrożenia dla środowiska**ADR**

Niebezpieczny dla środowiska : tak

IMDG

Substancja mogąca spowodować zanieczyszczenie morza : tak

14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Klasyfikacja(e) transportowa(e) podana(e) tutaj jest/są tylko dla celów informacyjnych i jest/są oparte wyłącznie na właściwościach niezapakowanego materiału, jak opisany w niniejszej Karcie Bezpieczeństwa Materiałowego. Klasyfikacje transportowe mogą zmieniać się zależnie od sposobu transportu, rozmiarów opakowania oraz odmian legislacji regionalnych lub krajowych. Środki ochrony osobistej: patrz w sekcji 8.

14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC

Nie ma zastosowania do produktu w stanie takim, w jakim dostarczono.

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny**

REACH - Ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, preparatów i wyrobów (Załącznik XVII)	: Należy uwzględnić warunki ograniczenia dla poniższych wpisów: Numer na liście 3
REACH - Lista kandydata substancji stanowiących	: Nie dotyczy

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

bardzo duże zagrożenie dla Autoryzacji (Artykuł 59).

REACH - Wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń (Załącznik XIV) : Nie dotyczy

Rozporządzenie (WE) NR 1005/2009 w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową : Nie dotyczy

Rozporządzenie (UE) 2019/1021 dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych (wersja przekształcona) : Nie dotyczy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 649/2012 dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów : Nie dotyczy

Seveso III: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi.

E1 ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA

Lotne związki organiczne : Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) Zawartość organicznych substancji lotnych (VOC): 1,58 %

Przepis (WE) Nr 648/2004 z p. zm. : mniej niż 5 %: Niejonowe środki powierzchniowo czynne, Mydło
Inne składniki: Kompozycje zapachowe
Alergeny:
(R)-p-menta-1,8-dien
linalol**Inne przepisy:**

Patrz Dyrektywa 94/33/EC na temat ochrony młodych osób w miejscu pracy lub surowsze przepisy krajowe tam, gdzie ma to zastosowanie.

Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1203).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej seria L nr 353 z 31.12.2008) z kolejnymi dostosowaniami do postępu technicznego (1 - 7 ATP).

Rozporządzenie (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej seria L nr 396 z 30.12.2006, z późn. zm.)

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020Data ostatniego wydania: 11.12.2018
Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin (j.t. Dz. U. 2015 nr. 0 , poz. 208).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. nr 259, poz. 2173).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U 2018 pos 1286).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 33, poz. 166).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2005 r. nr 11, poz. 86 z późn. zm.).

Ustawa 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi Dz. U. z 2013 r., poz. 888, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020 poz. 10).

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów oraz sposobów postępowania z odpadami powstałymi w wyniku tego procesu. (Dz. U. z 2016 r., poz. 108).

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 227, poz. 1367 z późn. zm.).

Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. nr 178, poz. 1481, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (j.t. Dz. U. z 2015 nr. 0 poz. 450).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. z 2012, poz. 688, z późn. zm.).

15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Wyjątek

SEKCJA 16: Inne informacje**Pełny tekst Zwrotów H**

H225	:	Wysoce łatwopalna ciecz i pary.
H301	:	Działa toksycznie po połknięciu.
H310	:	Grozi śmiercią w kontakcie ze skórą.
H314	:	Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu.
H318	:	Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
H319	:	Działa drażniąco na oczy.
H400	:	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.
H410	:	Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Pełny tekst innych skrótów

Acute Tox.	:	Toksyczność ostra
Aquatic Acute	:	Zagrożenie krótkotrwałe (ostre) dla środowiska wodnego
Aquatic Chronic	:	Zagrożenie długotrwałe (przewlekłe) dla środowiska wodnego
Eye Dam.	:	Poważne uszkodzenie oczu

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*Wersja
03.00Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

Eye Irrit.	:	Działanie drażniące na oczy
Flam. Liq.	:	Substancje ciekłe łatwopalne
Skin Corr.	:	Działanie żrące na skórę
PL NDS	:	W sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i nateżeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy
PL NDS / NDS	:	Najwyższe Dopuszczalne Stężenie

ADN - Europejska umowa dotycząca międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych drogami wodnymi śródlądowymi; ADR - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym; AICS - Australijski spis substancji chemicznych; ASTM - Amerykańskie Towarzystwo Badania Materiałów; bw - Masa ciała; CLP - Przepis o klasyfikowaniu, etykietowaniu i pakowaniu; Przepis (UE) Nr 1272/2008; CMR - Karcynogen, mutagen lub środek toksyczny reprodukcyjnie; DIN - Norma Niemieckiego Instytutu Standaryzacji; DSL - Krajowa lista substancji (Kanada); ECHA - Europejska Agencja Chemikaliów; EC-Number - Numer Wspólnoty Europejskiej; ECx - Stężenie związane z x% reakcji; ELx - Wskaźnik obciążenia związany z x% reakcji; EmS - Harmonogram awaryjny; ENCS - Istniejące i nowe substancje chemiczne (Japonia); ErCx - Stężenie związane z x% wzrostu prędkości reakcji; GHS - System Globalnie Zharmonizowany; GLP - Dobra praktyka laboratoryjna; IARC - Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem; IATA - Międzynarodowe Stowarzyszenie Transportu Lotniczego; IBC - Międzynarodowy kod dla budowy i wyposażania statków do przewozu niebezpiecznych chemikaliów luzem; IC50 - Połowa maksymalnego stężenia inhibującego; ICAO - Międzynarodowa Organizacja Lotnictwa Cywilnego; IECSC - Spis istniejących substancji chemicznych w Chinach; IMDG - Międzynarodowy morski kodeks towarów niebezpiecznych; IMO - Międzynarodowa Organizacja Morska; ISHL - Prawo o bezpieczeństwie przemysłowym i zdrowiu (Japonia); ISO - Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna; KECI - Koreański spis istniejących substancji chemicznych; LC50 - Stężenie substancji toksycznej powodujące śmierć 50% grupy populacji organizmów testowych; LD50 - Dawka potrzebna do spowodowania śmierci 50% populacji testowej (średnia dawka śmiertelna); MARPOL - Międzynarodowa Konwencja na rzecz Zapobiegania Zanieczyszczeniu przez Statki; n.o.s. - Nieokreślone w inny sposób; NO(A)EC - Brak zaobserwowanych (niekorzystnych) efektów stężenia; NO(A)EL - Poziomu, przy którym nie zaobserwowano występowania szkodliwego efektu; NOELR - Wskaźnik obciążenia, przy którym nie obserwowano szkodliwego efektu; NZIoC - Nowozelandzki spis chemikaliów; OECD - Organizacja ds. Współpracy Gospodarczej i Rozwoju; OPPTS - Biuro Bezpieczeństwa Chemicznego i Zapobiegania Skażeniom; PBT - Substancja trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna; PICCS - Filipiński spis chemikaliów i substancji chemicznych; (Q)SAR - Modelowanie zależności struktura-aktywność; REACH - Przepis (UE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, dotyczący rejestracji, oceny, autoryzacji i ograniczenia chemikaliów.; RID - Przepisy dotyczące międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych kolejną; SADT - Samoprzyspieszająca temperatura rozkładu; SDS - Karta Charakterystyki Bezpieczeństwa Materiału; SVHC - substancja wzbudzająca szczególnie duże obawy; TCSI - Tajwański spis substancji chemicznych; TRGS - Zasady techniczne dla substancji niebezpiecznych; TSCA - Ustawa o kontroli substancji toksycznych (Stany Zjednoczone); UN - Narody Zjednoczone; vPvB - Bardzo trwałe i wykazujące dużą zdolność do bioakumulacji

Dalsze informacje**Klasyfikacja mieszaniny:**

Skin Corr. 1B	H314
Eye Dam. 1	H318
Aquatic Chronic 1	H410

Procedura klasyfikacji:

Metoda obliczeniowa
Metoda obliczeniowa
Metoda obliczeniowa

II

aspirmatic® *Kopia do odczytu!*

Wersja
03.00

Aktualizacja:
09.07.2020

Data ostatniego wydania: 11.12.2018

Data pierwszego wydania: 05.06.2002

|| Ostatnio wprowadzone zmiany będą zaznaczone na marginesie. Ta wersja zastępuje wszystkie poprzednie.

Informacje zawarte w Karcie Charakterystyki oparte są na aktualnym stanie wiedzy i informacji na dzień publikacji. Została ona opracowana jedynie jako wskazówka dla bezpiecznego użytkowania, stosowania, przetwarzania, magazynowania, transportu, usuwania oraz w przypadku uwolnienia do środowiska i nie powinna być traktowana jako gwarancja właściwości ani specyfikacja jakościowa. Informacja dotyczy jedynie zgodnego z przeznaczeniem zastosowania danego materiału, może nie być ważna dla tego materiału, użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w innym procesie, chyba, że jest to wymienione w tekście.